

Україна: **Захист цивільних осіб у збройному конфлікті** **Оновлення, лютий 2024 року**

ММПЛУ відвідує місце інциденту в Харкові, де 9 лютого боєприпаси влучили в автозаправну станцію, що призвело до втрат серед цивільного населення та пошкодження будинків.

Дата: 7 березня 2024 року

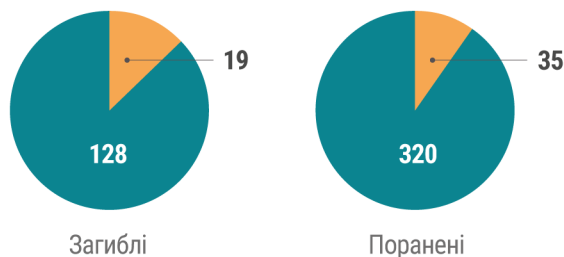
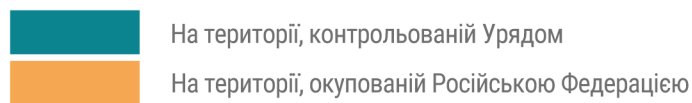
Резюме

- Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні (ММПЛУ) підтвердила, що в лютому 2024 року в Україні загинуло або було поранено щонайменше **502 цивільні особи**. Ця кількість знизилась на 24 відсотки порівняно з січнем 2024 року після різкого зростання кількості втрат (випадків загибелі та поранення) серед цивільних осіб, задокументованого в грудні 2023 року та січні 2024 року. Зазначений ріст втрат спричинений насамперед інтенсивними нападами російських збройних сил із **застосуванням далекобійних ракет і баражуючих боєприпасів**.
- Більшість втрат у лютому 2024 року, як і раніше, були спричинені вибуховою зброєю з широкою зоною ураження. Використання **артилерії, РСЗВ і, дедалі частіше, повітряного бомбардування** у населених пунктах поблизу лінії фронту, головним чином у **Харківській, Херсонській та Донецькій областях**, спричинили 73 відсотки втрат.
- Більшість втрат серед цивільних осіб (**89 відсотків**) і руйнування та пошкодження медичних закладів й закладів освіти (**64 відсотки**) продовжували відбуватися на території, контрольованій урядом.

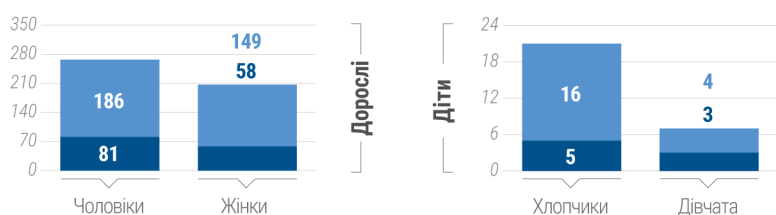
Втрати серед цивільних осіб в лютому 2024 року¹

Усього: **502** цивільні особи { **147** загиблих **355** поранених

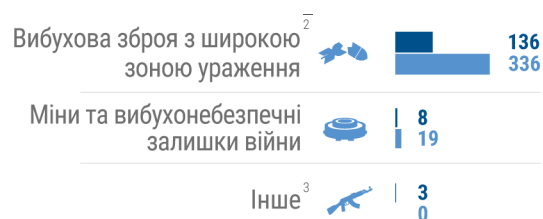
1. За територією, де сталися втрати

2. За віком та статтю

3. За типом зброї/інциденту

Випадки руйнування та пошкодження медичних закладів й закладів освіти в лютому 2024 року

Великі інциденти

- 3 лютого в окупованому Лисичанську Луганської області сталася атака на пекарню та кафе, внаслідок якої загинули 29 людей, 9 отримали поранення. Серед загиблих і поранених щонайменше 13 осіб були цивільними (8 жінок і 5 чоловіків).⁴
- 9 лютого сім цивільних осіб загинули, у тому числі двоє чоловіків, дві жінки та троє хлопчиків, коли боеприпаси влучили в автозаправну станцію в житловому районі Харкова, спричинивши пожежу, яка знищила щонайменше 15 житлових будинків.
- 14 лютого було завдано удару по центральній лікарні в підконтрольному уряду Селидовому Донецької області, в результаті чого загинули дві жінки та 9-річний хлопчик і щонайменше дві жінки, один чоловік і один хлопчик отримали поранення.
- 20 лютого внаслідок атаки БПЛА загинула ціла родина (три жінки та два чоловіки) у їхньому домі в Новій Слободі Сумської області.

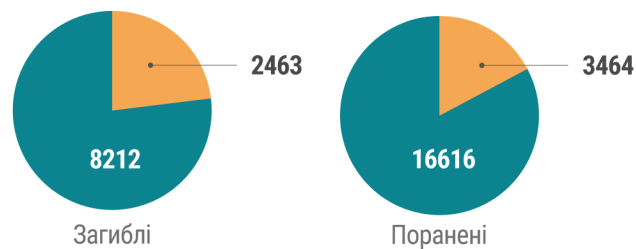
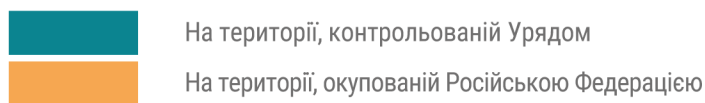
“Авдіївка? Авдіївки більше немає. Місто зникло. Його зрівняли [обстрілами та бомбардуваннями]. Там уже немає будинків. Нічого немає”.

- Пенсіонерка з Авдіївки, внутрішньо переміщена на Дніпропетровщину, про ступінь зруйнованості її рідного міста, нещодавно окупованого Російською Федерацією.

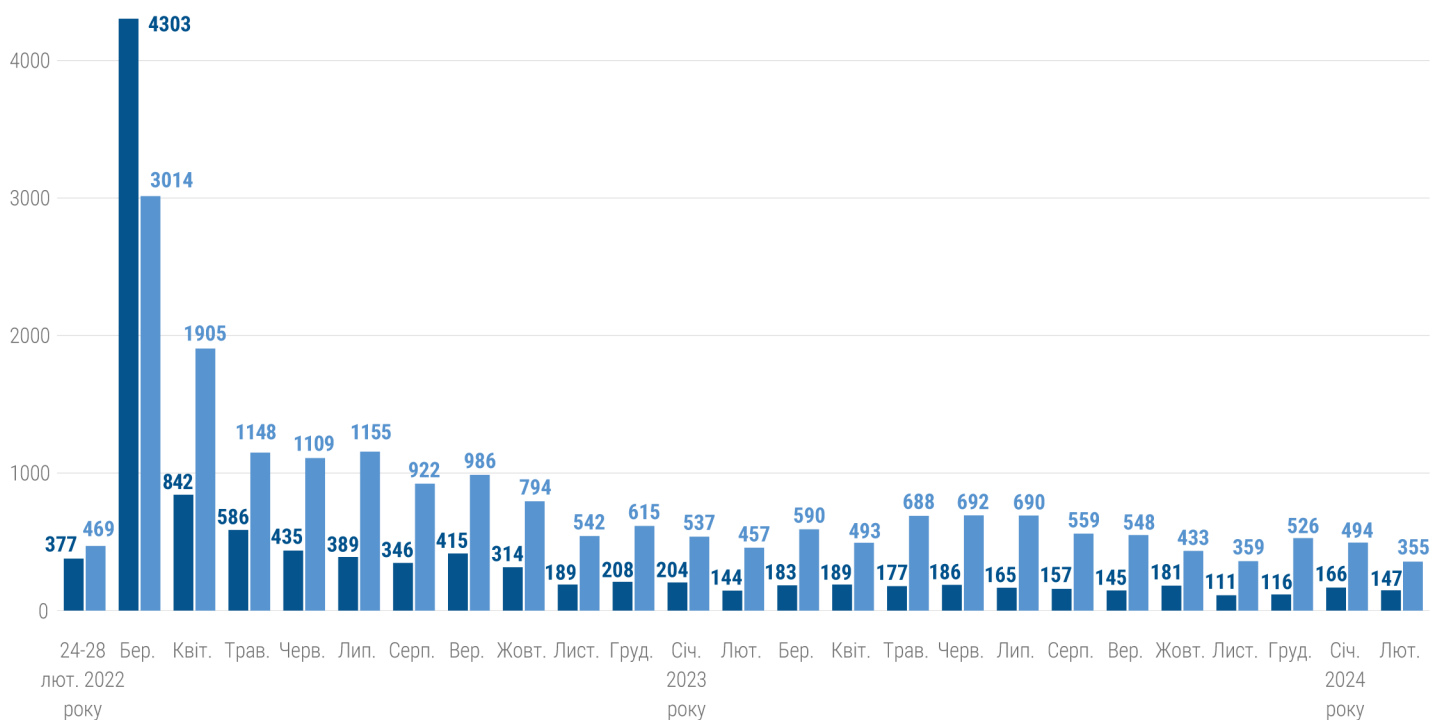
Втрати серед цивільних осіб з 24 лютого 2022 року⁵

Усього: **30755** цивільних осіб { **10675** загиблих **20080** поранених

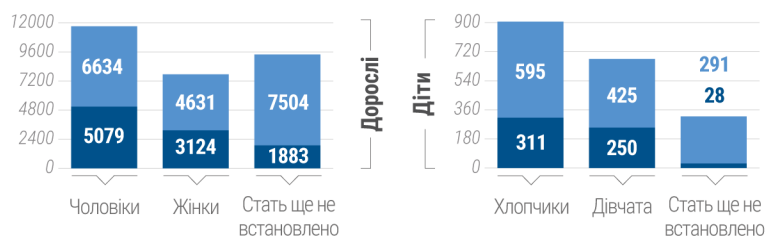
1. За територією, де сталися втрати

2. По місяцях

3. За віком та статтю

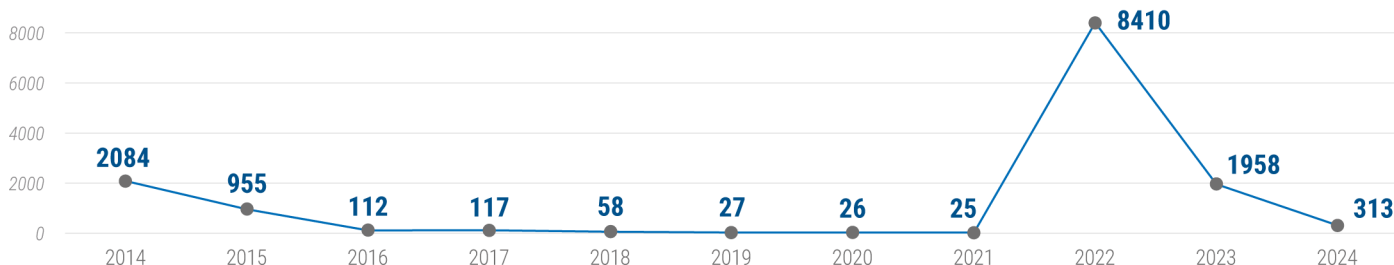
4. За типом зброї/інциденту

Випадки руйнування та пошкодження медичних закладів й закладів освіти з 24 лютого 2022 року

Втрати серед цивільних осіб (загальна кількість загиблих) з 2014 року

Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні

ММПЛУ збирає інформацію про шкоду, заподіяну цивільному населенню через насильство, пов'язане з конфліктом, із широкого кола джерел, як-от інтерв'ю з жертвами, їхніми родичами та свідками; інформація з відкритих джерел, зокрема фотографії та відеоматеріали; документи й висновки судово-медичної експертизи; матеріали кримінальних справ; судові документи; доповіді міжнародних і національних неурядових організацій; публічні повідомлення правоохоронних і військових органів; дані медичних закладів і місцевих органів влади. Усі джерела та інформація оцінюються на предмет їх відповідності та достовірності та перехресно звіряються з іншою інформацією. У деяких випадках перевірка інформації займає деякий час. Це означає, що висновки щодо втрат серед цивільних осіб можуть бути переглянуті в разі отримання додаткової інформації, а цифри можуть змінюватися в міру подальшого появлення нової інформації. Статистичні дані, представлені в цьому звіті, ґрунтуються на

даних щодо конкретної шкоди, заподіяної цивільному населенню, за умови, що дотриманий стандарт доведення, який передбачає наявність «достатніх підстав вважати», а саме тоді, коли, спираючись на сукупність перевіреної інформації, звичайний розсудливий спостерігач мав би достатні підстави вважати, що шкоду було заподіяно, як описано. ММПЛУ називає інформацію, що відповідає цьому критерію, «перевіреною».

Фактичний масштаб шкоди, заподіяної цивільному населенню, — як втрат серед цивільних осіб, так і пошкоджень інфраструктури, — ймовірно, є значно більшим, тому що багато повідомлень про таку шкоду, особливо за період відразу після повномасштабного збройного нападу, неможливо перевірити через велику кількість повідомлень і відсутність доступу до відповідних районів. Кількість втрат серед цивільних осіб, імовірно, є заниженою в містах, де на початку збройного нападу в 2022 році велися тривалі інтенсивні бойові дії — як-от Маріуполь (Донецька область), Лисичанськ, Попасна і Северодонецьк (Луганська область).

¹ Реальна кількість може бути більшою, оскільки деякі звіти ще очікують на підтвердження.

² Інциденти, у яких цивільні особи були вбиті або поранені внаслідок обстрілів з артилерії, танків та реактивних систем залпового вогню (РСЗВ), використання крилатих та балістичних ракет (повітряного, морського та наземного базування) і авіаударів, у тому числі внаслідок застосування баражуючих боеприпасів та інших безпілотних літальних апаратів (БПЛА).

³ Інциденти, у яких цивільні особи були вбиті або поранені внаслідок вогню зі стрілецької зброї та легкого озброєння (СЗЛО), у тому числі внаслідок перехресного вогню, снайперського вогню, інцидентів із надмірним застосуванням сили (інциденти, під час яких військові відкривали вогонь по цивільних особах, сприймаючи їх як загрозу) та умисних вбивств, а також внаслідок побиття, ножових поранень і дорожньо-транспортних пригод за участю військових автомобілів або цивільних автомобілів, керованих військовими у зоні бойових дій.

⁴ Коли ММПЛУ не визначила жертву як цивільну особу, це не обов'язково означає, що ММПЛУ встановила, що особа була активним членом озброєної групи або іншим чином брала безпосередню участь у бойових діях. У багатьох випадках те, що особа не є цивільною особою, свідчить про відсутність інформації, а не про те, що ця особа не була цивільною особою. Під час нападу на Лисичанськ 3 лютого ММПЛУ встановила, що кілька із загиблих обіймали офіційні посади в цивільній адміністрації на окупованій території, зокрема в поліції, прокуратурі та службах надзвичайних ситуацій. Займання таких цивільних посад саме по собі не робить особу законною мішенню згідно з міжнародним гуманітарним правом.

⁵ ММПЛУ вважає, що фактичні цифри є значно вищими, оскільки багато повідомлень, зокрема з певних місць і з періоду відразу після 24 лютого 2022 року, все ще очікують на підтвердження. Це стосується, наприклад, Маріуполя (Донецька область), Лисичанська, Попасної та Северодонецька (Луганська область), де повідомлялося про високі жертви серед цивільних осіб та пошкодження цивільної інфраструктури. Збільшення загальних цифр у цьому оновленні порівняно з попереднім оновленням пов'язане не лише з втратами, які сталися протягом звітного періоду, оскільки УВКПЛ також продовжує підтверджувати втрати та пошкодження цивільної інфраструктури, які сталися до звітного періоду.